

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

**Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR**

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

101: LAW RELATING TO LABOUR-MANAGEMENT RELATIONS

(PAPAR-I)

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

Time: 03 Hours

Max. Marks: 100

Introductions to candidates:

1) Answer any five questions.

2) All questions carry equal marks i.e. 20 each.

1. Define "strike" and "lock out". State the provisions relating to Strikes and Lock out under Industrial Disputes Act 1947. State whether strike is fundamental right.
2. Retrenchment means termination, by the employer, of service of workman for any reason whatsoever. But every termination of service is not included in definition of retrenchment. Elaborate this statement by specifying different provisions relating to retrenchment under Industrial Disputes Act 1947.
3. Define "Trade Union". Who may apply for registration of trade union? State the different provisions relating to registration of trade union under Trade Union Act 1926.
4. State the provisions relating to objects on which general funds of trade union may be spent. And dissolution of Trade Union under the Trade Union Act 1926.
5. Define "Industrial Establishment". Discuss different provisions relating to Standing Orders under the Industrial Employment (standing orders) Act 1946.
6. Rights of recognized Trade Union under under Maharashtra Recognition of Trade Union and Prevention of Unfair Labour Practices Act 1971.

7. Define: Strike". Discuss provisions relating to Authorities to be constituted under Bombay Industrial relations Act 1946.

8. Write short notes (**Any Two**)

A. Scope of "industry"(defined in Industrial Disputes Act) as considered by Supreme Court of India in Bangalore Water Supply v A. Rajappa AIR 1978 Supreme Court 548

B. Industrial Court ,Investigating Officer and duties of Industrial Court and Investigating Officer under Maharashtra Recognition of Trade Unions and Prevention of Unfair Labour Practices Act 1971.

C. Cancellation of recognition and Suspension of rights under Maharashtra Recognition of Trade Union and Prevention of Unfair Labour Practices Act 1971.

D. "Industrial Matter" ,"Industrial Disputes" and "Industry" under Bombay Industrial relations Act1946.

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

**Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR**

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

**101: LAW RELATING TO LABOUR-MANAGEMENT RELATIONS
(PAPAR-I)**

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 100

उमेदवारांना सूचना

१. कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या
२. सर्व प्रश्नसमान गुण म्हणजे २० गुणांचे असतात.

- प्र. १) औद्योगिक कलह कायदा १९४७ अन्वये संपव टाळाबंदीची व्याख्या व तरतुदी सांगा.
- प्र. २) कामगार कपात म्हणजे कोणत्याही कारणास्तव मालकाने केलेली सेवा कपात परंतु प्रत्येक सेवा कपात हे कामगार कपात व्याख्येत येत नाही. सदर विधान औद्योगिक कायद्याच्या तरतुदींद्वारे सांगा.
- प्र. ३) कामगार संघटना कायदा १९२६ अन्वये कामगार संघाची व्याख्या सांगा. कामगार संघ नोंदणी करिता कोण अर्ज करतात. कामगार संघ नोंदणीच्या तरतुदी सांगा.
- प्र. ४) कामगार संघटना कायदा १९२६ अन्वये ज्या हेतू करिता सामान्य निधी खर्च केला जातो त्याची तरतुद सांगा तसेच कामगार संघ समाप्ती कशी होते.
- प्र. ५) औद्योगिक रोजगार स्थायी आदेश कायदा १९४६ अन्वये औद्योगिक आस्थापनेची व्याख्या सांगा. स्थायि आदेशाच्या तरतुदी सांगा.
- प्र. ६) महाराष्ट्र कामगार संघ मान्यता व अनुचित कामगार प्रथा प्रतिबंध कायदा १९७१ अन्वये मान्यताप्राप्त संघटनेचे अधिकार सांगा.
- प्र. ७) मुंबई औद्योगिक संबंध कायदा १९४६ अन्वये स्थापन करणे असलेले अधिकारी मंडळ यांच्या तरतुदी सांगा संपाची व्याख्या सांगा.

संक्षिप्त नोंदी (कोणत्याही दोन)

- अ. उदयोग धंदा या शब्दाची ए. राजप्पा वि. बंगलोर वाटर सप्लाय या केस मध्ये सर्वोच्च न्यायालयाने केलेली व्याप्ती.
- ब. महाराष्ट्र कामगार कायदा संघ मान्यता व अनुचित कामगार प्रथा प्रतिबंध कायदा १९७२ अन्वये औदयोगिक न्यायालय, चौकशी अधिकार व त्यांचे कर्तव्ये.
- क. महाराष्ट्र कामगार संघ मान्यता व अनुच्छेद व्यापारी प्रथा प्रतिबंध कायदा १९४७ अन्वये कामगार संघ मान्यता रदद करणे व अधिकार तहकुबी.
- ड. मुंबई औदयोगिक संबंध कायदा, १९४६ अन्वये औदयोगिक कलह व उदयोग धंदा.

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

102: SOCIAL SECURITY LEGISLATION

(PAPAR-II)

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

Time: 03 Hours

Max. Marks: 100

Introductions to candidates:

- 1) Answer any five questions.*
- 2) All questions carry equal marks i.e. 20 each.*

1. Discuss the powers of Commissioners under the Employees' Compensation Act, 1923
- 2 Explain various benefits available to the insured person under the Employee's state Insurance Act, 1948
3. Discuss and explain The Maternity Benefit Act, 1961 is a legislation that protects the employment of women at the time of her maternity.
4. Discuss The Payment of Gratuity Act 1972 is a social security enactment.
5. Discuss and explain important provisions of The Employees Provident Funds and Miscellaneous Provisions Act, 1952.

[April 2024]

6 Discuss the provisions related to appointment and powers of Welfare Commissioner and Inspector under Bombay Labour Welfare Funds Act, 1963

7 Discuss how gratuity will be recovered and when employer is exempted from liabilities towards gratuity under the payment of Gratuity Act, 1972?

8. Write short notes on (**Any two**)

a) Labour Welfare Fund

b) Types of Disablement under the Workmen's Compensation Act, 1923

c) Powers of Inspector under the Payment of Gratuity Act, 1972

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUN

And

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

102: SOCIAL SECURITY LEGISLATION

(PAPAR-II)

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ०३ तास

एकूण गुण : १००

सूचना :

- i) कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या.
- ii) सर्व प्रश्नांना प्रत्येकी 20 समान गुण आहेत .

- प्र. १) कर्मचारी नुकसान भरपाई कायदा, १९२३ अंतर्गत आयुक्तांच्या अधिकारांची चर्चा करा.
- प्र. २) कर्मचारी राज्य विमा कायदा, १९४८ अंतर्गत विमाधारक व्यक्तीला उपलब्ध असलेले विविध फायदे स्पष्ट करा.
- प्र. ३) मातृत्व लाभ कायदा, १९६१ हा महिलांच्या मातृत्वाच्या वेळी त्यांच्या रोजगाराचे संरक्षण करणारा कायदा आहे यावर चर्चा करा आणि स्पष्ट करा.
- प्र. ४) पेमेंट ऑफ ग्रॅज्युइटी कायदा, १९७२ हा सामाजिक सुरक्षा कायदा आहे यावर चर्चा करा.
- प्र. ५) कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी आणि विविध तरतुदी कायदा, १९५२ च्या महत्वाच्या तरतुदींची चर्चा करा आणि स्पष्ट करा.
- प्र. ६) मुंबई कामगार कल्याण निधी अधिनियम, १९६३ अंतर्गत कल्याण आयुक्त आणि निरीक्षक यांच्या नियुक्ती आणि अधिकारांशी संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.
- प्र. ७) ग्रॅज्युइटी कशी वसूल केला जाईल आणि ग्रॅज्युइटी कायदा, १९७२ अंतर्गत नियोक्त्याला ग्रॅज्युइटीवरील दायित्वांमधून सूट दिली जाईल याबद्दल चर्चा करा?

[April 2024]

प्र. ८) (कोणत्याही दोन) वर लहान नोटस लिहा.

अ. कामगार कल्याण निधी

ब. कामगार भरपाई कायदा, १९२३ अंतर्गत अपंगत्वाचे प्रकार

क. पेमेंट ऑफ ग्रॅच्युइटी कायदा, १९७२ अंतर्गत निरीक्षकांचे अधिकार

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

103: PRINCIPLES OF WAGE FIXATION AND THE LAW OF WAGES

(PAPAR-III)

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

Time: 03 Hours

Max. Marks: 100

Introductions to candidates:

- 1. Answer any five questions*
- 2. All question carry equal marks i.e. 20 marks*

1. Explain the procedure for fixing minimum wages with reference to Minimum Wages Act 1948.
2. Define the term "Employer" and explain the obligation of Employer under the Minimum Wages Act, 1948.
3. State the various provisions of the Payment of Bonus Act, 1965.for determination and distribution of Bonus.
4. Explain the application and Non application of the Payment of Bonus Act, 1965?
5. Discuss the power and function of Inspector under the Payment of Wages Act, 1936.

6. Define the term "Wages" and discuss the provision relating to "Time of payment of wages and mode of the Payment of wages" under the Payment of Wages Act 1936.

7. State the object, obligation and Non application of the Equal Remuneration Act 1976

8. Write a short note on:
 - a) Work of similar nature under Equal Remuneration Act 1976
 - b) Advisory committee Equal Remuneration Act 1976.

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

103: PRINCIPLES OF WAGE FIXATION AND THE LAW OF WAGES

(PAPAR-III)

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ०३ तास

एकूण गुण : १००

सूचना :

१. कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या

२. सर्व प्रश्नसमान गुण म्हणजे २० गुणांचे असतात.

१. किमान वेतन कायदा १९४८ च्या अनुषंगाने किमान वेतन ठरविण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
२. "नियोक्ता" या शब्दाची व्याख्या करा आणि किमान वेतन अधिनियम, १९४८ अंतर्गत नियोक्ताचे दायित्व स्पष्ट करा.
३. बोनस निश्चिती आणि वितरणासाठी बोनस देयक अधिनियम, १९६५ मधील विविध तरतुदी सांगा.
४. बोनस देयक अधिनियम, १९६५ चा अर्ज आणि अर्ज न करणे स्पष्ट करा?
५. वेतन देयक अधिनियम, १९३६ अंतर्गत निरीक्षकांचे अधिकार आणि कार्य यावर चर्चा करा.
६. "वेतन" या शब्दाची व्याख्या करा आणि वेतन देयक अधिनियम १९३६ अंतर्गत "वेतन देण्याची वेळ आणि वेतन देण्याची पद्धत " संबंधित तरतुदीची चर्चा करा.
७. समान मोबदला अधिनियम १९७६ चा उद्देश, दायित्व आणि अलागू करणे सांगा.
८. यावर एक छोटी नोट लिहा:
 - अ. समान मोबदला अधिनियम १९७६ अन्वये समान स्वरूपाचे काम.
 - ब. सल्लागार समिती समान मोबदला अधिनियम १९७६.

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

104: LEGISLATION AFFECTING CONDITION OF WORK

(PAPAR-IV) (2018-Patttern)

Time: 03 Hours

Max. Marks: 100

Introductions to candidates:

1) Answer any five questions.

2) All questions carry equal marks i.e. 20 each.

1. Explain the salient features of the Motor Transport Workers Act' 1961
2. Explain the following with reference to the Child Labour (Prohibition and Regulation) Act, 1986:
 - (a) Prohibition of employment of children in certain occupations and process.
 - (b) Notice to Inspector.
3. Discuss "the role of Inspector under the Factories Act, 1948.
4. Define the term Commercial Establishment and discuss the provisions under the Bombay Shops and Establishment Act, 1948 regarding hours of work, opening and closing hours and spread over in shops and commercial establishments.

5. Define the term 'Mine' and discuss the provisions relating to Leave with wages under the Mines Act, 1952
6. What is the procedure for obtaining a License under the Contract Labour (Regulation and Abolition) Act, 1970.
7. Examine the salient features of the Bonded Labour System (Abolition) Act, 1976
8. Write Short Note (**Any Two**)
 - (a) Certifying Surgeons under the Factories Act, 1948.
 - (b) Welfare Provisions under the Factories Act, 1948.
 - (c) Child Labour Technical Advisory committee.

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

104:Legislation Affecting Condition of Work

(2018 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 100

उमेदवारांना सूचना

१. कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या

२. सर्व प्रश्नसमान गुण म्हणजे २० गुणांचे असतात.

१. मोटार वाहतूक कामगार कायदा १९६१ ची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
२. बाल प्रतिबंध (प्रतिबंध आणि नियमन) कायदा, १९८६ च्या संदर्भात खालील गोष्टी स्पष्ट करा:
(a) विशिष्ट व्यवसाय आणि प्रक्रियेत मुलांच्या कामावर बंदी.
(b) निरीक्षकाला नोटीस.
३. फॅक्टरीज ॲक्ट, १९४८ अंतर्गत इन्स्पेक्टरच्या भूमिकेची चर्चा करा.
४. व्यावसायिक आस्थापना या शब्दाची व्याख्या करा आणि बॉम्बे शॉप्स अँड एस्टॅब्लिशमेंट ॲक्ट, १९४८ अंतर्गत कामाचे तास, उघडण्याचे आणि बंद करण्याचे तास आणि दुकाने आणि व्यावसायिक आस्थापनांमध्ये पसरलेल्या तरतुदींबद्दल चर्चा करा.
५. 'खाण' या शब्दाची व्याख्या करा आणि खाण कायदा, १९५२ अंतर्गत वेतनासह रजा संबंधित तरतुदींवर चर्चा करा.
६. कंत्राटी कामगार (नियमन आणि निर्मूलन) कायदा, १९७० अंतर्गत परवाना मिळविण्याची प्रक्रिया काय आहे.
७. बंधित कामगार प्रणाली (निर्मूलन) कायदा, १९७६ च्या ठळक वैशिष्ट्यांचे परीक्षण करा

8. टीप लिहा (कोणत्याही दोन)

- a. फॅक्टरीज ॲक्ट, 1948 अंतर्गत सर्जन प्रमाणित करणे.
- b. कारखाना अधिनियम, 1948 अंतर्गत कल्याणकारी तरतुदी.
- c. बालकामगार तांत्रिक सल्लागार समिती.